

KAITSEPOLITSEIAMET

~~ASUTUSE SISEKASUTAMISEKS~~

~~Teabevaldaja: Kaitsepolitseiamet~~

~~Märge tehtud 5.10.2023~~

~~Juurdepääsu piirang kehtib kuni 5.10.2028~~

~~Alus: Avaliku teabe seadus § 35 lg 1 p 19~~

~~RSVS § 11 lg 3~~

Kaja Kallas
Riigikantselei
riigikantselei@riigikantselei.ee

Kalle Laanet
Justiitsministeerium
info@just.ee

Mart Võrklaev
Rahandusministeerium
info@rahandusministeerium.ee

Lauri Läänemets
Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Margus Tsahkna
Välisministeerium
post@vm.ee

Andres Parmas
Riigiprokuratuur
info@prokuratuur.ee

Raigo Uukkivi
Maksu- ja Tolliamet
emta@emta.ee

Teie
Meie 05.10.2023 nr 8145

Uurimisalluvuse muutmise vajadus

-

- *Sanktsioonid on võtmetähtsusega mittesõjaline meede VF järgmiste agressioonide ärahoidmiseks.*

- *Sanktsioonide valdkond on kogu riigi jõupingutust nõudev tervik, mille toimimiseks on tähtsad:*

-

-

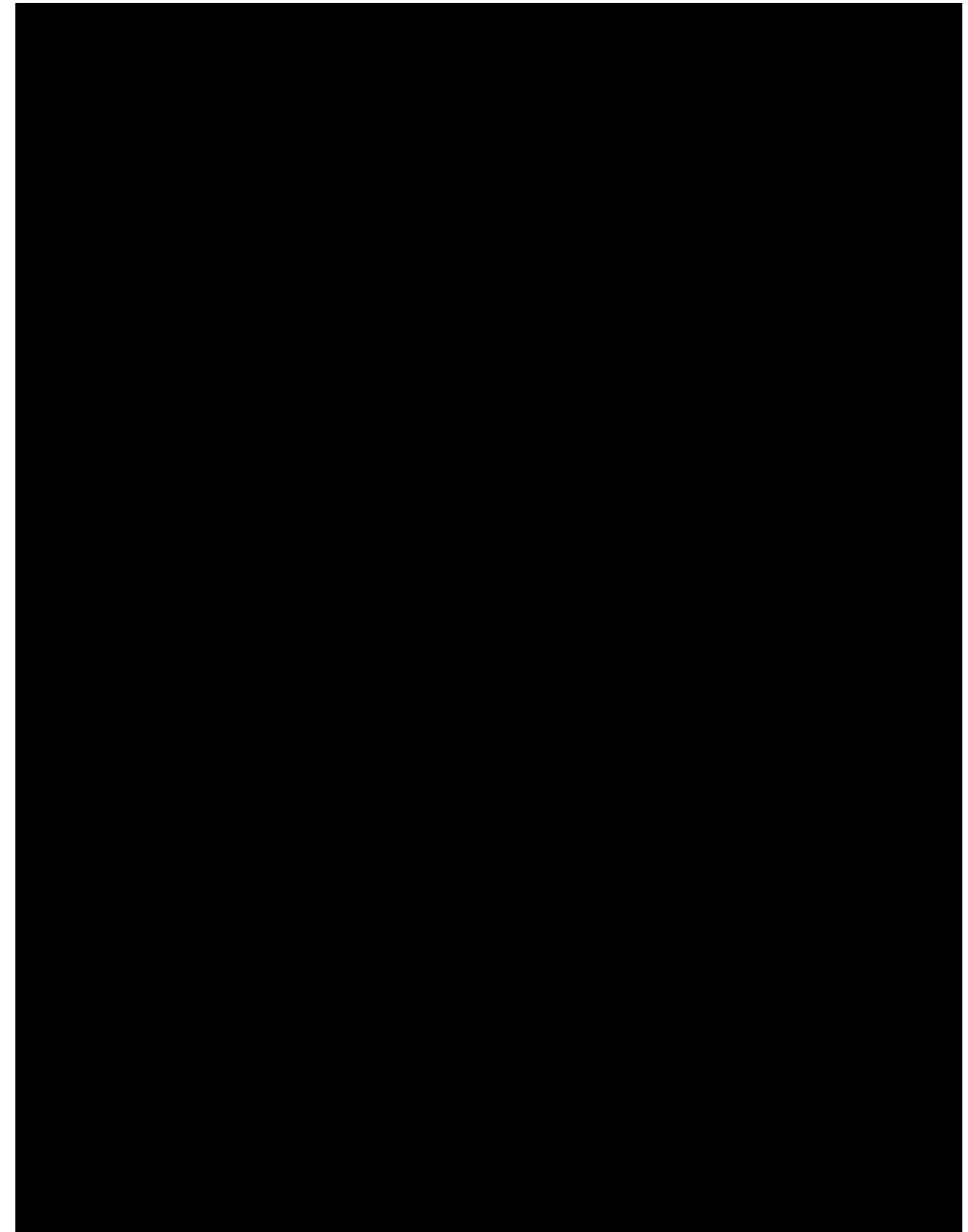
- *toime pandud rikkumiste (tagajärgede) avastamine ja kriminaalmenetlused.*
- *Tööjaotus eelnimetatud ülesannete täitmiseks peab olema võimalikult efektiivne arvestades riigiasutuste põhiülesandeid ja kompetentse (teadmised, oskused, kogemused, õiguslikud ja tehnilised võimalused).*
- *Ressurss sanktsioonidega seotud ülesannete täitmiseks peab olema piisav.*
-

Kaitsepolitseiamet tegi Siseministeriumile 29.06.2022 (dokumendi reg nr 5157) ettepaneku muuta kuritegude uurimisalluvust selliselt, et rahandusministeriumi valitsemisalasse kuuluva Maksu- ja Tolliameti uurimisalluvusse sätestada rahvusvahelise ja Vabariigi Valitsuse sanktsioonide rikkumised seoses kauba sisse- ja väljaveo keelu juhtumitega ning Kaitsepolitseiameti uurimisalluvusse kõik ülejäänud rahvusvaheliste ja Vabariigi Valitsuse sanktsioonide rikkumised.

Samal teemal edastati 29.08.2022 Kaitsepolitseiameti, Maksu- ja Tolliameti ning Prokuratuuri juhtide ühispöördumine justiits-, rahandus- ja siseministeriumile. Rahandusminister rõhutas 28.10.2022 edastatud vastuses, et kuna eelarveläbirääkimistel uurimisalluvuse muudatust toetavas ressurside jagamises kokku ei lepitud, ei ole seadusemuudatust võimalik kiirendatud korras algatada ja küsimuse juurde on võimalik naasta koos pädevusjaotust toetava ressursijagamise otsusega.

6. Kaitsepolitsei ameti rahvusvaheliste **sanktsioonide menetluskoormus** on võrreldes 2021. aastaga [REDACTED] **mitmekordistunud.** [REDACTED]

7. **Kaupade sisse- ja väljaveo keelu juhtumitega seotud sanktsioonide rikkumised on olemuselt sarnased salakaubaveo (KarS § 391) koosseisule**, millega seotud uurimistoiminguid teostab Maksu- ja Tolliamet. Salakaubavedajad on ka põhiline grupp, kes püüavad kaupadele kehtestatud sanktsioone rikkuda. Sellest tulenevalt on ressursisäästlikum nii kompetentsi kui teabe liikumise seisukohalt kaupade sisse- ja väljaveo sanktsioonide rikkumiste kohtueelse uurimise sätestamine Maksu- ja Tolliameti kohustusena.
8. Kaubaveo sanktsioonide jõustamine haldusmenetluses ja vastav tolli järelevalve piiril on juba praegu Maksu- ja Tolliameti ülesanne. Enamus kaubasanktsiooni rikkumisi avastab Maksu- ja Tolliamet ning seda eriti piirületusel. Kriminaalmenetlusõiguse andmine sanktsioonirikkumistes annab **Maksu- ja Tolliametile täiendava meetme järelevalve käigus avastatud rikkumistele reageerimiseks**. Kaubasanktsiooni rikkumisega tegeleks üks asutus alates avastamistest kuni eeluurimise lõpuni viimiseni ning sellega hoitakse kokku nii julgeolekualast kui menetlusressurssi.
9. Eesti lähiriikides teostab kaupade sisse- ja väljaveo sanktsioonide rikkumise **kriminaaluurimist tolliasutus**, sh Soomes, Lätis ja Leedus. Uurimisasutusel on vajadus teha koostööd partnerriikides sanktsioonide rikkumisi uurivate asutustega, milleks praegu kaasame kriminaalmenetlustesse Maksu- ja Tolliametit, kellel on reaalsed kontaktid välisriikide pädevate partnerasutustega. [REDACTED]
10. Tavapärane sanktsioonide rikkumise uurimise protsess on järgnev, millest järeldub, et kokkuvõttes on otstarbekam, kui rikkumise **avastamine**, sellele **reageerimine**, **kriminaalmenetlus** ja sanktsiooni kohaldamine on ühes asutuses.
- [REDACTED]

11. Kriminaalmenetluse ressurss on piiratud.

ETTEPANEK

Muuta kriminaalmenetluse seadustiku § 212 lõiget 2 ja Vabariigi Valitsuse 11.04.2013 määrust nr 60 „Politsei- ja Piirivalveameti ja Kaitsepolitseiameti vaheline uurimisalluvus“ § 2 lõike 1 punkti 1 selliselt, et KarS § 93¹ uurimisalluvus jaguneks Kaitsepolitseiameti ja Maksu- ja Tolliameti vahel järgmiselt:

- Maksu- ja Tolliameti uurimisalluvusse sätestada rahvusvahelise ja Vabariigi Valitsuse sanktsioonide rikkumised seoses kauba sisse- ja väljaveo keelu juhtumitega;
- Kaitsepolitseiameti uurimisalluvusse sätestada kõik ülejäänud rahvusvaheliste ja Vabariigi Valitsuse sanktsioonide rikkumised.

Kriminaalmenetluse seadustiku § 212 lõike 2 punkti 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) Maksu- ja Tolliamet maksu- ja tollialases kuriteos, narkootilise ja psühhotroopse aine üle piiri toimetamisega seotud kuriteos ning karistusseadustiku §-s 421¹ nimetatud teos, välja arvatud juhul, kui teo objektiks oli radioaktiivne aine, lõhkeaine või laskemoon koguses, mis ületab relvaseaduse § 46 lõikes 5 sätestatud piirmäära, või relvade laskekõlbmatuks muutmise tehnilistele nõuetele täielikult mittevastav tulirelv, karistusseadustiku §-s 421² nimetatud teos, kui selle objektiks oli inimõiguste rikkumiseks kasutatav kaup või sellega seotud teenus, ning karistusseadustiku §-s 93¹ nimetatud teos, kui teo objektiks oli kauba sisse- ja väljaveo keelu rikkumine;“.

Vabariigi Valitsuse 11. aprilli 2013. aasta määrust nr 60 „Politsei- ja Piirivalveameti ja Kaitsepolitseiameti vaheline uurimisalluvus“ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

1) paragrahvi 2 lõike 1 punkt 1 sõnastatakse järgmiselt:

„1) karistusseadustiku §-des 89–93 ja 110–112, § 114 lõike 1 punktis 7, § 151 lõikes 2, §-des 231–237⁶, 241–243, 251, 310 ja 311, § 405 lõigetes 2 ja 3 ning §-s 415 sätestatud kuritegudes;“;

2) paragrahvi 2 lõiget 1 täiendatakse punktiga 1³ järgmises sõnastuses:

„1³) karistusseadustiku §-s 93¹ sätestatud kuriteos, välja arvatud juhul, kui tegemist on kauba sisse- ja väljaveo keelu rikkumisega;“;

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Margo Palloson
peadirektor